20/11/2021

Η πρώτη εβδομάδα του νέου Μητροπολίτη στην Καστοριά

Μητροπολιτικό Έργο / Ι.Μ. Καστορίας

Τα κυρίαρχα γεγονότα της πρώτης εβδομάδας του Μητροπολίτη Καστορίας στην Καστοριά, μετά την ενθρόνισή του, σταχυολόγησε ο ίδιος ο Σεβασμιώτατος κ. Καλλίνικος και τα παρέθεσε στην επίσημη ιστοσελίδα της Ιεράς Μητροπόλεως.

Ας δούμε ποια ήταν αυτά, όπως τα κατέγραψε:

«Μετά τήν ἀρχοντική ὑποδοχή στήν Ἀρχόντισσα τῆς Μακεδονίας, κατά τήν ἡμέρα τῆς ἐνθρονίσεως, καί τήν πρώτη θεία Λειτουργία στόν Ναό τῆς Θεοτόκου κατά τήν ἡμέρα τοῦ ἁγίου Γρηγορίου τοῦ Παλαμᾶ καί τῆς Σύναξης τῶν ἁγίων τῆς Καστοριᾶς, ἀκολούθησε ἡ πρώτη εὐλογημένη ἑβδομάδα στήν Καστοριά, πού τυγχάνει καί ἡ πρώτη ἑβδομάδα τῶν Νηστειῶν τῶν Χριστουγέννων.

Τά κυρίαρχα γεγονότα αὐτῆς τῆς πρώτης ἑβδομάδος ἦταν, μεταξύ ἄλλων:

-Ἡ γνωριμία μέ τούς ἄμεσους συνεργάτες.

-Οἱ συναντήσεις μέ τούς ἄρχοντες τοῦ τόπου καί ἐκπροσώπους θεσμῶν καί φορέων στό Ἐπισκοπεῖο, πού θά συνεχισθοῦν.

-Συνάντηση καί ὁμιλία καί συζήτηση μέ τούς νέους, πού θά συνεχισθεῖ.

-Ἡ ἀκρόαση Ἱερέων καί λαϊκῶν στό Ἐπισκοπεῖο, πού θά γίνεται πάντοτε.

-Ἡ ἐνημέρωση γιά τά διοικητικά καί λοιπά θέματα τῆς Ἱερᾶς Μητροπόλεως, πού ἐπίσης θά συνεχισθεῖ.

-Οἱ ἐπισκέψεις στήν γειτονιά τῆς Ἱερᾶς Μητροπόλεως, στό Κέντρο Ὑγείας Καστοριᾶς, στό Δημαρχεῖο, στήν ἀγορά τῆς πόλεως, στούς τόπους τοῦ καθημερινοῦ μόχθου τῶν ἀνθρώπων, ἐπισκέψεις πού δέν θά σταματήσουν.

-Τό Σαρανταλείτουργο στά Βυζαντινά Ἐκκλησάκια τῆς πόλεως, καί ἰδιαιτέρως τῆς Ἐνορίας τοῦ Ἱεροῦ Μητροπολιτικοῦ Ναοῦ τῆς Παναγίας.

*

Σαρανταλείτουργο στά Βυζαντινά Ἐκκλησάκια τῆς Καστοριᾶς. Ἐδῶ θά σταθῶ λίγο, γιατί ἡ μνήμη μου θέλει νά σταθεῖ. Καί δέν ἔχει ἄδικο!

Ἡ λατρευτική εἴσοδος στά Ἐκκλησάκια αὐτά δέν εἶναι ἁπλῶς μιά ἐπίσκεψη σέ ἕνα μνημεῖο ἤ σέ πολλά μνημεῖα -πού εἶναι ὅλα ἀνακαινισμένα καί περιποιημένα- ἀλλά πρόκειται γιά ἕνα ἄνοιγμα στόν χρόνο, καί στήν ἱστορία καί στό μέλλον.

Γιατί, τί ἄραγε διαφορετικό θά βίωνε ἕνας Ρωμηός τοῦ 14ου καί 15ου καί 16ου αἰῶνος, πού θά συμμετεῖχε στό Σαρανταλείτουργο πού τελεῖτο στήν ἐποχή του στήν Βυζαντινή Καστοριά;

Τά Ναΰδρια, ἴδια καί τότε καί τώρα, ὅπως τά ἔστησε τό μεράκι τῶν μαστόρων. Οἱ ἁγιογραφίες, ὅπως τίς τεχνούργησε τοῦ ἁγίου ἁγιογράφου «ἡ χείρ». Τά λόγια καί τά τελούμενα ἀπαράλλακτα ἀπό τότε πού μέ τήν πνεύση τοῦ Πνεύματος γεννήθηκαν στόν θεολογικό νοῦ τῶν προφητῶν καί ἀποστόλων. Τά ἅμφια τῶν ἱερέων καί τά ράσα, τό ἴδιο ἱεροπρεπῆ καί σεμνά. Ἡ γλώσσα καί τά τροπάρια, ὅπως ψάλλονταν καί τότε καί σήμερα. Τά Τίμια Δῶρα, τά αὐτά εἰς τούς αἰώνας.

Ἀλλά καί τά ὀνόματα τῶν πιστῶν ὅμοια μέ τά ἀρχαῖα -μάλιστα ἐδῶ, στήν Μακεδονία.

Ἀλλά καί οἱ ἀναζητήσεις τῶν ἀνθρώπων, καί οἱ προσευχές τους, καί οἱ ἀνάγκες τους, καί ἡ ἐνδελέχειά τους, καί ἡ δίψα τους μήπως εἶναι διαφορετικές;

Ἴσως νά ᾽ναι διαφορετικά τά ροῦχα γιά τούς λαϊκούς καί νά ἀκούγονται ξένοι κάποιοι μακρινοί «σύγχρονοι» θόρυβοι τῆς πόλης. Τί ἄλλο;

Νομίζω ὅτι ἡ σύγχρονη ζωή μπορεῖ καί ἀκουμπᾶ καί ριζώνει πάνω σέ αὐτά τά ἀρχαῖα, τά παλαιά μοτίβα, χωρίς νά ὑστερεῖ σέ νεανική δύναμη καί νεανικό ἐνθουσιασμό, γιατί κάθε ἄνθρωπος εἶναι νέος, νέα εἰκόνα τοῦ Θεοῦ, πού μπαίνει στήν ζωή μέ ὁρμή, μέ τήν ἀναζήτηση τῆς γνώσης τοῦ κόσμου ἀλλά καί τοῦ δημιουργοῦ, μέ τήν χαρά τῆς ἐκπλήξεως καί τῆς μάθησης, μέ τήν ἐνδελέχεια τοῦ καθ᾽ ὁμοίωση…

Ἄν ἡ ἐμπειρία πού βίωνε ὁ «παλαιός» ἄνθρωπος εἶναι ἡ γνώση, ἡ ἀγάπη, ἡ ὑγεία, ἡ πληρότητα, ἡ εὐγνωμοσύνη, ἡ πραότητα, ἡ ἕνωση μέ τόν Θεό, εἶναι ἄραγε μικρό πράγμα νά προσπαθήσει νά γευθεῖ κανείς σήμερα τήν ἴδια αὐτή ἐμπειρία;

Ἄν τό νερό πού ἔπιναν οἱ παλαιοί τούς ξεδιψοῦσε, εἶναι ὀπισθοδρομικό ἄν τό ἴδιο νερό ξεδιψᾶ καί ἐμᾶς τούς συγχρόνους;

Ἄν τό «ζωντανό νερό», ἡ Χάρη τοῦ Ἁγίου Πνεύματος, ξεδιψοῦσε τούς ἀρχαίους καί παλαιούς ἀνθρώπους καί τήν ἀναζητοῦσαν, δέν θά θέλαμε ἀπό τήν ἴδια Χάρη νά ξεδιψάσουμε καί ἐμεῖς, οἱ νέοι, οἱ σύγχρονοι, οἱ ἄνθρωποι οἱ τεχνολογικοί, καί μήπως δέν τήν ἀναζητοῦμε;

Ποιός, ἀλήθεια, δέν θά τό ἤθελε, καί ποιός δέν ἀναζητᾶ αὐτή τήν θεία Χάρη;…

*

Στά δρομάκια τῆς Καστοριᾶς, ὅμως, ἄς ξαναγυρίσουμε τά βήματά μας, γιά νά μᾶς ὁδηγήσουν στά πρῶτα Ἐκκλησάκια, τά παλαιά καί ζωντανά, πού ἐπισκεφθήκαμε τίς ἡμέρες αὐτές τῆς πρώτης εὐλογημένης ἑβδομάδας.

Δευτέρα πρωί, θεία Λειτουργία στούς «Ἁγίους Τρεῖς», δηλαδή στό Ἐκκλησάκι πού εἶναι ἀφιερωμένο στούς ἁγίους Γουρία, Σαμωνᾶ καί Ἄβιβο, πού ἑορτάζουν τήν πρώτη αὐτή ἡμέρα τῆς Νηστείας τῶν Χριστουγέννων. Ναός μονόχωρος, κτισμένος ἀπό τά εὐλογημένα χέρια τῶν κτιστάδων τό ἔτος 1400, ἀκριβῶς, μέ κτητορική ἐπιγραφή καί μέ τήν ἁγιογραφία, ἀπό τίς πρῶτες, τοῦ μεγάλου ἁγίου Γρηγορίου τοῦ Παλαμᾶ ὡς νέου Χρυσοστόμου καί θαυματουργοῦ!

Τρίτη πρωί, στόν Τίμιο Πρόδρομο, στό Τσαρσί, κτίσμα τοῦ 15ου αἰῶνος, πού

εὐλογεῖ μέ τήν παρουσία του τήν πλατεία Ὁμονοίας, ὅπου παίζουν ἀνέμελα τά παιδιά τῆς γειτονιᾶς τῆς Μητροπόλεως.

Τετάρτη, στούς Ἁγίους Ταξιάρχες, στό Ἐκκλησάκι πού εἶναι λίγα μέτρα ἔξω ἀπό τό Ἐπισκοπεῖο, κτισμένο τόν 10ο αἰῶνα πάνω σέ παλαιοχριστιανικό Ναό, τοῦ ὁποίου τά κιονόκρανα χρησιμοποίησαν οἱ νεώτεροι μαστόροι. Ἀνακαινίσθηκε τό ἔτος 1359.

Ἐδῶ, στούς Ταξιάρχες, ἀναπαύεται πλέον, ὁ θρυλικός Παῦλος Μελᾶς καί ἡ σύζυγός του Ναταλία, καί ἦταν μεγάλη ἡ συγκίνηση, ὅτι ἀξιώθηκα νά τελέσω ὡς Ἀρχιερέας τοῦ τόπου τρισάγιο στίς δύο αὐτές σεμνές καί ἡρωϊκές ὑπάρξεις, γιά νά τίς ἔχει ὁ Χριστός κοντά Του.

Τήν Πέμπτη, στό Ναΰδριο τοῦ Γενεθλίου τῆς Θεοτόκου, τοῦ 18ου αἰῶνος, μέ τήν θαυματουργή εἰκόνα της στό τέμπλο, ἀντίγραφο τῆς Παναγιᾶς τῶν Βλαχερνῶν, εὐλαβές προσκύνημα τῶν κατοίκων.

Παρασκευή, στό ἄλλο Ἐκκλησάκι τῆς Παναγίας, πού κτίσθηκε τόν 16ο αἰώνα, ὁπότε καί ἁγιογραφήθηκε, καί οἱ πρῶτες αὐτές ἁγιογραφίες σώζονται στό ἱερό. Μετά ἀπό κατάρρευση ἀνακαινίσθηκε τό ἔτος 1643, ἀπό ὅπου καί σώζονται οἱ τοιχογραφίες τοῦ κυρίως Ναοῦ, καί προσετέθη ἀργότερα καί πλάγιος ἐξωνάρθηκας. Ὁ Ναός κτίσθηκε ἐντός τοῦ κάστρου καί εἶναι ἕνας ἀπό τούς δώδεκα Ναούς πού περιέβαλαν κάποτε τόν Μητροπολιτικό Ναό τῆς Καστοριᾶς, ὁ ὁποῖος γκρεμίσθηκε γιά νά κτισθεῖ τό τζαμί τοῦ Ἐβρενός.

Ὅλα τά Ἐκκλησάκια ὁλόγραφα ἐξ ἀρχῆς, μέ περισσότερες ἤ λιγότερες σωζόμενες τοιχογραφίες παλαιολόγειας, βυζαντινῆς ἤ μεταβυζαντινῆς ἐποχῆς, ἔργα τέχνης καί προσευχῆς.

Τά Ἐκκλησάκια αὐτά ἀνήκουν στήν Ἐνορία τοῦ Μητροπολιτικοῦ Ναοῦ, συντηροῦνται ὡς μνηνεῖα μέ τήν συνδρομή τῆς Ἀρχαιολογικῆς Ἐφορείας, ἐνῶ τόν εὐπρεπισμό καί τήν περιποίησή τους ἀναλαμβάνουν προθύμως οἰκογένειες Ἐνοριτῶν σέ συνεννόηση πάντα μέ τήν Ἐνορία.

*

Σέ αὐτά τά Ἐκκλησάκια, στήν Καστοριά, κάτω ἀπό τό ἱλαρό ἤ καί πενθηρό ἤ καί ἱκετευτικό βλέμμα τῶν ἁγίων, κατά τά πρωϊνά τῆς πρώτης ἑβδομάδας τῆς Νηστείας τῶν Χριστουγέννων, ἡ θεία Λειτουργία, ἀλλά καί εὐλόγηση ἄρτων, καί εὐλόγηση κολλύβων, καί τρισάγια ὑπέρ ψυχῶν, καί λόγος παρακλητικός …

Σέ αὐτά τά Ἐκκλησάκια τῆς Καστοριᾶς, ὁ Ἐπίσκοπος χοροστατῶν, λειτουργός ὁ π. Στέφανος, διάκονος ὁ π. Παῦλος. Ψάλτες, ὁ π. Φώτιος, ὁ π. Ἠλίας, ὁ Κοσμᾶς, ἀλλά

καί οἱ σαρανταλειτουργοῦσες Θωμαΐς, Κατερίνα, Ἀρχοντούλα, Βασιλική. Βοηθοί ὁ π. Γρηγόριος, ὁ Δαμ., ὁ Πρ., ὁ Σπ. Προσευχόμενοι οἱ Ἰω., Σπ., Χαρ., Ἀργ., Μ., Β., Στ., Μ., Π., Β., Καλ., Ἀγ., … Καί ὁ δάσκαλος, καί οἱ ἐργαζόμενοι πού φεύγουν λίγο νωρίτερα γιά τίς ἐργασίες τους, καί ἡ μικρή Σοφία, πού ἀνάβει τό κεράκι της, κουκουλωμένη, καθώς τήν ὁδηγεῖ ἡ μητέρα της στό πρωϊνό της μάθημα.

Ἀλλά καί ἔξω ἀπό τά Ἐκκλησάκια, ὁ λαός, πού ξεκινᾶ τήν ἡμέρα του, τό μεροκάματό του, μέ ἐλπίδα καί πίστη, πού ξεπερνᾶ τόν πόνο καί τήν ἀνάγκη:

-Καλημέρα. Εἶμαι ὁ νέος Μητροπολίτης, νά σᾶς δώσω μιά εὐλογία, ἕνα ἀναμνηστικό…

-Εὐχαριστῶ, δέσποτα, τήν εὐλογία σου νά ἔχουμε.

-Πῶς σέ λένε;

-…

-Πηγαίνεις γιά δουλειά; Ποῦ ἐργάζεσαι;

-Σέ ἐργαστήριο γιά γοῦνες.

-Ἔχεις οἰκογένεια, παιδιά;

-Ἔχω, δέσποτα, ἕνα παιδάκι καί τώρα ἕνα δεύτερο, ἕνα νεογέννητο. Νά εὔχεσαι, δέσποτα, γιατί ἔχει ἕνα πρόβλημα καί θά τοῦ κάνουν ἐγχείριση.

-…

«Παρακαλεῖτε, παρακαλεῖτε τὸν λαόν μου, λέγει ὁ Θεός. ἱερεῖς, λαλήσατε εἰς τὴν καρδίαν Ἰερουσαλήμ, παρακαλέσατε αὐτήν» (Ἡσ. μ΄)».

*

Πρώτη ἑβδομάδα στήν Καστοριά, πρώτη ἑβδομάδα εὐχαριστιῶν, ἐν ὄψει τῆς ἑορτῆς τῶν Εἰσοδίων τῆς Θεοτόκου, πρῶτο βῆμα στόν χρόνο: στό παρελθόν, καί τό παρόν, καί τό μέλλον…».